

Gör Spur-inspektion obligatorisk!

Socialstyrelsen (SoS) har regeringens uppdrag att utveckla kvaliteten i den nya specialiseringstjänstgöringen (ST). Arbetet innefattar att stödja sjukvårdshuvudmännen att uppnå hög kvalitet i ST, främja utbildning av ST-handledare och följa upp kvaliteten. SoS ska vidare utarbeta kriterier för utbildande enheter, för att säkerställa att verksamheten har den bredd och inriktning som behövs.

Regeringen har beslutat att Nationella rådet för specialiseringstjänstgöring ska bistå Socialstyrelsen i arbetet med nya föreskrifter för ST. Föreskrifterna reglerar hur regeringens beslut om ST ska genomföras, och planen är att de ska vara klara våren 2008. SoS föreskrifter kompletteras även med allmänna råd från myndigheten.

Syftet med dessa föreskrifter och allmänna råd är naturligtvis i första hand att se till att alla specialistutbildande verksamheter iakttar grundläggande kvalitetskrav som kan ställas, och i andra hand att stimulera samtliga enheter till att fortlöpande förbättra kvaliteten på ST.

Införande av den nya specialiseringstjänstgöringen den 1 juli 2006 har således erbjudit ett ypperligt tillfälle att höja ribban för kvalitetskrav på utbildningen. Detta är viktigt för den enskilda ST-läkaren som genomför utbildningen, men i förlängningen även för sjukvårdens kvalitet och patientsäkerheten.

Ett steg av central betydelse är att i föreskrifterna ställa krav på obligatorisk kvalitetssäkring av utbildande enheter. Inspektioner ska ske i form av extern granskning minst vart femte år som villkor för att ST-läkare ska få utbildas vid kliniken/enheten. Även de europeiska läkarorganisationerna UEMS och PWG arbetar för att inspektioner ska vara obligatoriska för alla enheter som utbildar ST-läkare.

Läkarförbundet och Läkaresällskapet lanserade redan 1993 – via det då benämnda Specialistutbildningsrådet (Spur) – så kallade Spur-inspektioner med syfte att säkra och höja utbildningskvaliteten. Modellen grundar sig på Avedis Donabedians schema för kvalitetsanalys, med utgångspunkt i att en kliniks/vårdcentrals/sjukhus' struktur och process för utbildning kan bedömas genom en inspektion kombinerad med en enkät till enheten.

Med *struktur* förstås i detta sammanhang faktorer som läkarstabens storlek och sammansättning, lokaler, bibliotek, teknisk utrustning, tillgång till medicinsk service och möjligheter till forskning och utvecklingsarbete. *Processen* omfattar bl a hur målbeskrivningarna används, om studierektor finns, om

tjänstgöringsprogram görs upp och tillämpas, om »utbildningsbok« används, hur handledningen fungerar och om överordnade läkare visar engagemang i utbildningen.

Beträffande ST-processen är studierektorn en central aktör för att säkerställa en välfungerande och välplanerad ST-utbildning. Idag är studierektorn ej författningsreglerad, och från Läkarförbundet och Läkaresällskapet har sedan tidigare rests krav på att funktionen måste regleras i de nya föreskrifterna. Brist på struktur är en vanlig kritik som ST-läkare framfört om sin utbildning – männe en följd av avsaknaden av en reglerad studierektorsfunktion med mandat och befogenheter?

Målet med inspektionerna som nu anordnas av Spur-stiftelsen har hittills varit att ge kliniker, vårdcentraler och sjukhus incitament att förbättra utbildningen. Spur-inspektionerna har även bidragit till att underläkarna får information om var de bästa utbildningarna finns, då resultaten från inspektionerna finns tillgängliga på Läkarförbundets webbplats och presenteras i Läkartidningen varje år.

Till dags dato har cirka 1 500 Spur-inspektioner genomförts. Vissa enheter – förmodligen de som strävar efter att förbättra sin utbildningskvalitet – låter inspektera sig regelbundet, medan andra inte gör det. Spur-modellen är väl utprövad, och vi hoppas således att Socialstyrelsen i de nya föreskrifterna uppdrar åt Spur-stiftelsen att genomföra inspektioner av alla enheter som utbildar ST-läkare.

Detta var likaledes Socialstyrelsens förslag i dess översyn från 2003 om läkarnas specialistutbildning och strukturen för medicinska specialiteter. Där förordades det även att huvudmännen skulle betala för dessa inspektioner.

»Vissa enheter – förmodligen de som strävar efter att förbättra sin utbildningskvalitet – låter inspektera sig regelbundet, medan andra inte gör det.«

CHARLOTTA SÄVBLOM

HANS HJELMQVIST
båda ledamöter i
Läkarförbundets
centralstyrelse
och Nationella
rådet för specialiseringstjänstgöring vid
Socialstyrelsen

Lägre skatt på jobb bättre än sänkt boendes katt

Skatter är oftast inget som Läkarförbundet tar ställning till. Men skatternas utformning och nivå har också stor betydelse för medlemmarnas ekonomi. Då är det viktigt att alla akademikers röst utåt – Saco – gör sig hörd i skattefrågorna.

Så har nyligen skett när Saco i ett remissvar lade sina synpunkter på förslaget om slopad fastighetsskatt. Man konstaterar mycket riktigt att denna skatt knappast är skadlig genom att motverka för samhället viktiga drivkrafter som utbildning och arbetsutbud.

Skatt på arbete har däremot så-

dana negativa influenser, särskilt om det finns inslag av progressivitet. Varför utbilda sig och sträva uppåt när skatten tar merparten av ens belöning för mödan?

Det hade således varit bättre om regeringen prioriterat en reformering av skatten på arbete framför ett slopande av beskattningen av bostäder, framhåller Saco.

Särskilt angeläget är det att slopa den särskilda skatten på utbildning och kompetensutveckling, även kallad »värnsskatt«. Likaså bör brytpunkten för statlig skatt höjas, så att färre inkomsttagare drabbas. **LT**

Kontaktuppgifter Sveriges läkarförbund:
www.lakarforbundet.se, E-post: info@slf.se
Telefon: 08-790 33 00, Fax: 08-20 57 18
Postadress: Box 5610, 114 86 Stockholm
Besök: Villagatan 5, Stockholm